

Hospinews Focus :

Interview Integrale Jeugdhulp

Juni 2011

Interview door: Catherine Minet

Uitgever: Hospichild.be / vzw cmdc-cdcs asbl

Dit betreft een artikel onder voorbehouden rechten op basis van de licentie Creative Commons Auteurschap – Geen commercieel gebruik – Geen wijziging - 2.0 België (CC BYNC-ND 2.0).

U mag:

- * dit artikel kopiëren, verspreiden en openbaar maken

Onder de volgende voorwaarden :

- * Auteurschap — U moet de naam van de originele auteur vermelden op de wijze aangeduid door de auteur van het werk of door de rechthebbende die u de toestemming geeft (maar niet op een wijze die suggereert dat ze u steunen of het gebruik van de creatie goedkeuren).

- * Geen commercieel gebruik — U mag deze creatie niet aanwenden voor commerciële doeleinden.

- * Geen wijziging — U mag deze creatie niet wijzigen, veranderen of aanpassen.

Voor aanvragen tot verspreiding die niet onder deze voorwaarden vallen moet u mailen naar evanbesien@hospichild.be

Hendrik Van den Bussche, stafmedewerker Integrale Jeugdhulp regio Brussel, afdeling Beleidsontwikkeling.

Hoe is Integrale Jeugdhulp gestart ?

H.V.: Integrale Jeugdhulp (IJH) is een initiatief van de Vlaamse Overheid, bedoeld om een antwoord te formuleren op een aantal pijnpunten in de jeugdhulp. Te vaak is de jeugdhulpverlening in Brussel en Vlaanderen te weinig bekend bij de doelgroep, mensen vinden niet de weg naar hulp en zo blijven er veel onbeantwoorde vragen van jongeren en gezinnen. Denk hierbij aan Brussel met haar diverse publiek en haar verschillende etnische culturele minderheden, vaak kennen zij ons aanbod niet!

Integrale Jeugdhulp is geen nieuwe sector maar een samenwerkingsverband van alle voorzieningen die jeugdhulp aanbieden en erkend zijn door de Vlaamse Overheid in Brussel. Inmiddels zijn er zeven sectoren bij betrokken: de Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB) , het Algemeen Welzijnswerk (CAW), de Bijzondere Jeugdbijstand, Kind & Gezin, het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH), de Centra voor Integrale Gezinszorg(CIG) en de Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg (CGGZ). We werken indien nodig ook samen met de Franstalige diensten, zo hebben we contact met Bruxelles-J, SOS Jeunes en ABAKA.

Wat wil IJH bereiken?

H.V.: We willen door een betere samenwerking en afstemming met alle voorzieningen in jeugdhulp, de toegankelijkheid tot die hulp verbeteren en meer laten aansluiten bij de hulpvragen van jongeren en gezinnen (vraag gestuurd). Omdat het voor cliënten te moeilijk en verwarrend is om alle voorzieningen met hun aanbod te

Hospinews, de nieuwsbrief van Hospichild.be, website met niet-medische informatie omtrent de hospitalisatie van kinderen

kennen, focussen we ons vooral op de diensten met een “brede instap”, waar minderjarigen en hun ouders met al hun vragen terecht kunnen. Kinderen, jongeren en hun ouders kunnen er hun verhaal doen of hulp vragen. Samen met hen wordt er gezocht naar de beste oplossing, eventueel wordt (door)verwezen naar een meer gespecialiseerde organisatie en meer specifiekere hulpverlening. U kan jongeren en hun ouders ook een handig adreskaartje meegeven met een contactadres of een telefoonnummer waar ze informatie kunnen krijgen en geholpen kunnen worden.

Zijn deze diensten gratis ?

H.V.: Ja de diensten van de brede instap zijn gratis. het Algemeen Welzijnswerk, de consultatiebureaus van Kind & Gezin en de Centra voor Leerlingenbegeleiding behoren tot die brede instap. Cliënten kunnen er vaak ook anoniem terecht.

Is er ook een aanbod voor dringende hulp ?

H.V.: Ja, soms heb je als hulpverlener te maken met een crisissituatie en dus met een acute hulpvraag . Dan is crisishulp noodzakelijk en kan je zelf contact opnemen met het crisismeldpunt (tel 02 209 16 36) voor minderjarigen en hun ouders. Voor de inschakeling van het meldpunt crisis is altijd de toestemming van de minderjarige en/of de ouders nodig. Het meldpunt is de eerste schakel van het crisishulpprogramma en beslist in overleg met de aanmelder over de inschakeling van crisisinterventie, crisisbegeleiding en crisisopvang. Het hulpprogramma is bedoeld om een antwoord te geven op de vaak gehoorde klacht dat “hulpverlening niet beschikbaar is op momenten dat je ze het meest nodig hebt”: na de kantooruren en in de weekends. Het gaat over crisissituaties die niet voorspelbaar zijn en waar nu meteen iets moet gebeuren. Idealiter zou je 24u op 24 en 7 dagen op 7 bij het meldpunt terecht moeten kunnen. In Brussel is dat jammer genoeg niet het geval. We beschikken nog niet over genoeg financiële middelen om dit waar te maken.

Hoe werkt het crisismeldpunt ?

H.V.: Bijvoorbeeld: de CLB's krijgen soms jongeren over de vloer die niet meer naar huis willen en voor wie dus een oplossing moet gevonden worden, een huisarts stelt bij een huisbezoek vast dat de veiligheid van de kinderen niet verzekerd is, een alleenstaande mama wordt met spoed opgenomen in het ziekenhuis en er is geen oplossing voor de opvang van de kinderen. In al deze situaties kan u contact nemen met het crisismeldpunt. Wanneer de hulpverlener naar het crisismeldpunt belt, probeert een medewerker aan de telefoon de situatie in te schatten en na te gaan welke stappen al werden ondernomen. Maar wanneer een telefoon gesprek niet voldoende duidelijkheid geeft of de aanmelder kan de situatie niet zelf inschatten schakelt het meldpunt interventie in. Een medewerker van crisisinterventie komt aan huis of op de dienst en wil vooral stress verlagend werken en veiligheid installeren. Wanneer daaruit blijkt dat er voldoende mogelijkheden zijn in de thuissituatie kan een crisisbegeleiding volstaan. Er wordt dan intensief gewerkt met het gezin, gedurende 28 dagen om tot een oplossing te komen en zo nodig reguliere hulp in te schakelen. Er is ook crisisopvang mogelijk. De jongere wordt dan voor korte tijd (7 dagen) in een voorziening geplaatst. Tijdens dat verblijf wordt er intensief met de context gewerkt om een duurzame oplossing uit te werken.

Nu het richt zicht tot de jeugd, wat is de exacte leeftijd ?

H.V.: In principe loopt de jeugdhulpverlening van 0 tot 18 jaar, maar we hebben natuurlijk ook aandacht voor de +18-jarigen. Er zijn diensten waar jongeren tot 25 jaar terecht kunnen. Enige soepelheid is hier geboden! Het hulpprogramma crisis is tot nu toe beperkt tot kinderen en jongeren tot 18 jaar.

Organiseren jullie ook specifieke activiteiten, symposia, studiedagen en infodagen... ?

H.V.: Ja, dat doen we zeker. Wij werken met verschillende doelgroepen zoals minderhedenfora, etnisch-culturele minderheden en jeugdwerkers. Via hen proberen we zoveel mogelijk jongeren te bereiken. We gaan ook naar de doelgroepen toe en organiseren informatiedagen om het aanbod bekend te maken. We stellen ons de vraag hoe we nog beter vanuit de behoeften van kinderen, jongeren en hun ouders kunnen werken aan hulpverlening. Hoe beter we kunnen aansluiten bij onze doelgroep, hoe beter we kunnen inspelen op hun noden en hoe doeltreffender hulpverlening zal zijn.. Dit noemt men participatief werken: ouders, kinderen en jongeren als gelijke partner betrekken bij het zoeken naar de beste oplossing.

Wij organiseren waar nodig cliëntoverleg met externe voorzitter. Dit overleg is vooral aangewezen wanneer er

Hospinews, de nieuwsbrief van Hospichild.be, website met niet-medische informatie omtrent de hospitalisatie van kinderen

meerdere hulpverleners in één cliëntsituatie betrokken zijn. Soms is zowel voor hulpverleners als voor de cliënten zelf het overzicht helemaal zoek. Er ontbreekt met andere woorden een gecoördineerd plan. Dan kan er een beroep worden gedaan op het cliëntoverleg met een externe voorzitter. Als neutrale persoon, onafhankelijk van de hulpverlening brengt hij alle partijen bij elkaar om opnieuw duidelijke afspraken te maken en een hulpcoördinator aan te stellen. Het is de cliënt die bepaalt welke problemen worden besproken en wie er mee aan tafel komt overleggen. De cliënt zelf zit mee aan het stuur en participeert liefst ook zelf aan het overleg. De externe voorzitter ondersteunt de cliënt, zodat die tijdens het overleg tot zijn recht komt. Dit is een vrij uniek systeem en wij hebben er goede ervaringen mee.

Kunt u iets meer vertellen over het 'cliëntperspectief' ?

H.V.: Een van onze belangrijkste taken is het 'cliëntperspectief' centraal te stellen. Cliëntperspectief houdt in dat wij de noden van cliënten in beeld brengen, inspelen op hun verwachtingen en hierop het hulpverleningsaanbod beter afstemmen. Wij hebben geleerd dat het zeer belangrijk is om aandachtig te luisteren naar wat cliënten te vertellen hebben, rekening houden met hun ervaringen met de hulpverlening, positieven en negatieve. Op basis van deze kennis proberen we een dialoog te organiseren tussen de verschillende hulpverleningsdiensten en eventueel ouders om de partijen beter met elkaar bekend te maken en zo mogelijk de aanpak van de hulpverlening bij te sturen. We willen cliënten meer betrekken en beluisteren in de hulpverlening. Integrale Jeugdhulp werkt via minderhedenfora, verenigingen waar armen het woord nemen, buurtwerkingen om de doelgroep van jongeren en ouders te bereiken. Een aantal jongeren zit zelf mee aan tafel in de regionale stuurgroep die het hele project in Brussel richting geeft.

Er bestaat een jongerenproject 'Cachet' genaamd, wat houdt dit in ?

H.V.: Cachet is uniek in Brussel. Een aantal jongeren, met een ervaring in de jeugdhulp, hebben zich verenigd met het belangrijkste doel jongeren uit de jeugdhulp een stem te geven. Hiervoor hebben ze een vzw opgericht. Dit platform 'Cachet' dient er voor om jongeren een plek te geven, een ontmoetingsplaats waar ze zich kunnen uiten en ervaringen uitwisselen. Wanneer men bijvoorbeeld als jongere in een instelling heeft gezeten, loopt men daar niet zo snel mee te koop. Dit is vaak een stempel, vandaar de naam 'Cachet'. Dankzij dit platform kunnen jongeren er hun verhaal doen. Ze kunnen zich uiten door middel van artistieke projecten, om zo in een andere betekenis meer 'cachet', een meerwaarde te creëren. Op termijn willen ze ook die stem van jongeren inbrengen in overlegstructuren (zoals IJH) om mee de jeugdhulpverlening bij te sturen en meer af te stemmen op behoeften van jongeren.

Nu over uw functie, kunt u daar nog iets over vertellen, hoe bent u er ingerold ?

H.V.: Ik ben stafmedewerker en begeleid het proces van de Integrale Jeugdhulp in de regio Brussel. In elke regio bestaat er een team met een aantal stafmedewerkers die gesteund worden door een beleidsmedewerker. De beleidsmedewerker is diegene die de link legt met Vlaanderen, door middel van een aantal processen over de regio's heen.

Brussel is een aparte regio, gezien haar problematiek en structuur maar ook op beleidsmatig vlak. Voordien was ik directeur van de Brusselse Welzijns- en gezondheids Raad (BWR), ook een boeiende job om met het werkveld meer coördinatie en projecten op te zetten om de hulpverlening te verbeteren. Ik kon wel projecten uitschrijven en opstarten maar nooit zelf verder uitvoeren zoals het lokaal sociaal beleid, of de coördinatie in de gezondheidszorg, waar later het Huis voor Gezondheid uit is ontstaan. Als directeur sta je ook in voor het personeelsbeleid, de financiën, de vzw, veel vertegenwoordigingen, ... Ongeveer vier jaar geleden heb ik dan de stap gezet naar deze functie.

Ik wilde vooral meer op het terrein, in projecten en acties betrokken zijn, met hulpverleners en cliënten samenwerken en zo ben ik terechtgekomen bij de Integrale Jeugdhulp.

En ik moet zeggen, ik ben dolgelukkig met het werk dat ik daar kan doen en ook met het kader waarin ik werk. Ik werk in de afdeling beleidsontwikkeling, binnen de Vlaamse Overheid, de administratie van het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. De afdeling beleidsontwikkeling vind ik een enorme uitdaging omdat je daar echt mee vormgeeft en richting kan geven aan nieuwe ontwikkelingen die Vlaanderen vanuit haar beleid tot stand wil brengen tot op de werkvloer. De Integrale Jeugdhulp is één van de grootste projecten binnen deze afdeling. Je kunt met lokale verenigingen en hulpverleners tal van zaken opzetten of heel concreet met de doelgroep zelf werken, maar ook via rapporten en overleg op beleidsvlak werken. Als stafmedewerker kan ik beide zaken (praktijk en beleid) combineren en dus zal ik deze functie met veel plezier blijven uitoefenen.

Hospinews, de nieuwsbrief van Hospichild.be, website met niet-medische informatie omtrent de hospitalisatie van kinderen

Contact:

Hendrik Van den Bussche
Staflmedewerker Integrale Jeugdhulp regio Brussel
Leuvenseplein 12 te 1000 Brussel
Tel. 02 210 63 46
hendrik.vandenbussche@wvg.vlaanderen.be
www.jeugdhulp.be

Wij danken u voor dit boeiende interview en wensen u nog veel succes met de projecten binnen de Integrale Jeugdhulp.

Interview door Catherine Minet – Communicatieverantwoordelijke Hospichild.be